

Rapport over undersøgelse af lægehenviste klienters ventetid for at komme til behandling ved en psykolog med ydernummer – maj 2015

Ventetidsundersøgelse

I maj 2015 sendte Dansk Psykolog Foreningen en undersøgelse om ventetider ud til alle yder-nummerpsykologer med en aktiv mailadresse. Psykologerne blev spurgt om deres ugentlige ventetid for angst og depressions klienter (kategori 10 og 11) og for klienter henvist på en af de øvrige henvisningsårsagerⁱ (kategori 1-9). De blev også spurgt, hvor mange konsultationer de havde i gennemsnit pr. uge for de to typer af klientgrupper. Derudover blev de spurgt om, hvor mange klienter de have aftalt tider med, dvs. som ventede på at komme til første konsultation i forbindelse med behandling af angst eller depression.

Udviklingen i ventetid

Dansk Psykolog Forening har løbende spurgt psykologer om ventetider. Det er derfor muligt at følge udviklingen i ventetid på angst- og depressions behandling siden november måned 2012.

Der blev i slutningen af 2011, inden udvidelsen af aldersbegrænsningerne for henvisning på angst og depressionsbehandling pr. 1. juli 2012, også lavet en generel undersøgelse af ventetiden for at komme til behandling hos en psykolog.

Tabel 1: Gennemsnitlig ventetid i uger, landsplan og regionsopdelt, for henvisningskategorierne 10 og 11 (depression og angstbehandling)

	Kategori 10-11, no- vember 2012	Kategori 10-11, fe- bruar 2013	Kategori 10 - 11, juni 2013	Kategori 10 – 11, oktober 2013	Kategori 10 – 11, juni 2014	Kategori 10 – 11, nov. 2014	Kategori 10-11, maj 2015
Landsplan	5,0	7,2	9,9	8,2	8,7	8,1	9,7
Region Nordjyl- land	4,7	6,5	9,6	8,2	8,1	9,8	11,0
Region Midtjyl- land	6,5	7,9	11,0	8,8	11,7	9,3	11,7
Region Syddan- mark	4,0	7,5	9,0	5,8	7,3	6,1	8,5
Region Hovedsta-	5,3	7,4	10,3	9,1	8,7	8,9	9,6

den							
Region Sjælland	3,6	6,0	8,8	7,4	7,0	6,9	7,5

Tabel 2: Udviklingen i ventetid for klienter med depression og angst

	Udvikling i ventetid for kategori 10-11, nov. 12 – maj 2015	Udvikling i ventetid for kategori 10-11, juni 2013 – maj 2015	Udvikling i ventetid for kategori 10-11, okt. 2013 - maj 2015	Udvikling i ventetid for kategori 10 -11 juni 2014 – maj 2015	Udvikling i ventetid kategori 10-11 nov. 2014 til maj 2015
Landsplan	94 %	-2 %	18 %	11 %	20 %
Region Nordjylland	134 %	15 %	34 %	36 %	12 %
Region Midtjylland	80 %	6 %	33 %	0 %	26 %
Region Syd-danmark	113 %	-6 %	47 %	16 %	39 %
Region Hovedstaden	81 %	-7 %	5 %	10 %	8 %
Region Sjælland	108 %	-15 %	1 %	7 %	9 %

Undersøgelsen fra juni viser, at der siden november 2012 har været markante stigninger i ventetiden for klienter henvist med angst og depression (10 – 11). På landsplan har der fra november 2012 til maj 2015 været en stigning på 80 procent. Til gengæld er der siden den sidste måling fra november 2014 på landsplan kun været en stigning på 20 procent i ventetiden til maj 2015. Ventetiden for at komme til psykolog med en henvisning for angst og depression, så ud til at toppe i sommeren 2013.

Samtidig viser undersøgelsen, at der er forskelle i hvor meget ventetiderne er steget i de enkelte regioner. Generelt viser tendensen, at alle regioner, siden november 2012 har oplevet store stigninger i ventetiden, men stigningerne har været mindst i Region Midt og Hovedstaden, som også startede med det højeste niveau af ventetider i 2012.

Tabel 3: Gennemsnitlig ventetid i uger, landsplan og regionsopdelt, for henvisningskategorierne 1 - 9 (psykisk reaktion på en kritisk hændelse)

	Kategori 1-9, november 2012	Kategori 1-9, februar 2013	Kategori 1-9, juni 2013	Kategori 1-9, oktober 2013	Kategori 1-9, juni 2014	Kategori 1-9, november 2014	Kategori 1-9, maj 2015
Landsplan	4,7	5,4	5,2	5,4	6,2	6,5	7,7
Region Nordjylland	4,3	5,3	5,5	6,1	7,1	8,9	9,7
Region Midtjylland	6,1	6,3	6,2	6,0	8,3	7,6	9,4
Region Syddanmark	3,6	4,8	4,5	4,7	5,1	4,8	6,7
Region Hovedstaden	5,1	6,0	5,1	5,6	5,4	6,4	7,0
Region Sjælland	3,4	4,0	4,3	4,7	5,8	4,8	6,6

Ventetiden har udviklet sig mest på henvisningskategorierne depression og angst. Ventetid har dog også udviklet sig på de øvrige henvisningskategorier 1-9 (så som vold, ulykker, dødsfald), dvs. behandling af borgere, som har en lægehenvielse til psykologbehandling på baggrund af en psykisk reaktion på en specifik kritisk hændelse. Stigningen på disse kategorier er mindre, og ligger fortsat betydeligt under ventetiden for angst og depression. Mens den gennemsnitlige ventetid på angst og depression i undersøgelsen lå på 9,7 uger, lå den på de øvrige kategorier på 7,7 uge. Ventetiden på angst og depression er altså 26 % højere end for de andre kategorier.

**Tabel 4: Udvikling i ventetid for henvisningskategorierne 1 – 9
(psykisk reaktion på en kritisk hændelse)**

	Udvikling i ventetid for kategori 1-9, nov. 12 – maj 2015	Udvikling i ventetid for kategori 1 - 9, juni 2013 – maj 2015	Udvikling i ventetid for kategori 1-9, okt. 2013 – maj 2015	Udvikling i ventetid for kategori 1-9, juni 2014 – maj 2015	Udvikling i ventetid for kategori nov. 2014 – maj 2015
Landsplan	64 %	48 %	43 %	24 %	18 %
Region Nordjylland	126 %	76 %	59 %	19 %	9 %
Region Midtjylland	54 %	52 %	57 %	13 %	24 %
Region Syd-danmark	86 %	49 %	43 %	31 %	40 %
Region Ho-vedstaden	37 %	37 %	25 %	30 %	9 %
Region Sjæl-land	94 %	53 %	40 %	14 %	38 %

Udvikling i ventetid ultimo 2011 til maj 2015

Resultaterne af undersøgelsen om ventetid fra 2011, før udvidelsen af aldersbegrænsningerne på behandling af angst og depression pr. 1. juli 2012, er ikke direkte sammenlignelig med de senere undersøgelser, da der i 2011-undersøgelsen blev spurgt til den samlede ventetid, mens der i de nyere undersøgelser er spurgt til ventetiden opdelt mellem kategorierne 1 til 9 og 10 – 11. tallene i tabel 5 skal derfor ses med det forbehold.

Før udvidelsen af aldersbegrænsningen var der en samlet ventetid for samtlige kategorier, fra juli 2012 blev denne opdelt i to ventetider en for angst og depression og en for de 9 øvrige henvisningskategorier.

Samlet er ventetiden stedet med 131 procent på landsplan. Den største stigning er i Region Nord, hvor ventetiden er steget med 217 procent.

Tabel 5: Udviklingen i gennemsnitlig ventetid i uger, fra ultimo 2011 alle kategorier til maj 2015 angst og depression

	Alle kategorier, ultimo 2011	Depression og angst, maj 2015	Udvikling i ventetid
Landsplan	4,2	9,7	131 %
Region Nordjylland	3,5	11,1	217 %
Region Midtjylland	5,1	11,7	129 %
Region Syddanmark	3,1	8,5	174 %
Region Hovedstaden	4,6	9,6	109 %
Region Sjælland	3,7	7,5	103 %

Klienter som venter på at komme i behandling

Ved de seneste fem undersøgelser er psykologerne blevet spurgt om, hvor mange klienter de har, som venter på at komme i behandling. Generelt er tilbagemeldingen fra mange psykologer med ydernummer, som henvender sig til sekretariatet, at der er mange klienter, der fravælger psykolog med lang ventetid. Klienterne vælger i stedet at forsøge at finde en anden psykolog med kortere tid, eller i værste fald opgiver klienten at få behandling.

I juni 2013 var de gennemsnitlige antal klienter psykologerne havde på venteliste til en 1. konsultation 6,9 klienter. Der er tale om klienter, der endnu ikke er startet i den angst- eller depressionsbehandling, som deres læge vurderer, at de har behov for.

I oktober 2013 var det samme tal 8,1 klienter i gennemsnit, pr. psykolog med ydernummer. I juni 2014 var antallet faldet til 4,8 klienter pr. psykolog, i november 2014 var sket en lille stigning til 5,2 klienter i gennemsnit. I denne undersøgelse fra maj 2015 var ventetiden så 5,1 uger. Der har i de sidste tre undersøgelser altså samlet set været et ret stabilt gennemsnitligt antal klienter der venter på at komme til første konsultation. Man kan derfor forestille sig, at psykologerne har fundet sig et lje for, hvor mange klienter de kan have ventende i kalenderen og for hvornår de må sige at de vurderer ventetiden er så lang at klienten er bedst tjent med at forsøge at finde en anden psykolog.

Hvor der i 2013 var store regionale forskelle på det gennemsnitlige antal ventende klienter er der i 2015 sket en udjævning regionerne i mellem.

Tabel 6: Gennemsnitlige antal klienter på venteliste hos psykologer med ydernummer

	Gennemsnitligt antal klienter på venteliste, juni 2013	Gennemsnitligt antal klienter på venteliste, oktober 2013	Gennemsnitligt antal klienter på venteliste, juni 2014	Gennemsnitligt antal klienter på venteliste, nov. 2014	Gennemsnitligt antal klienter på venteliste, maj 2015	Udvikling i antal klienter der ventede fra juni 2013 – maj 2015
Landsplan	6,9	8,1	4,8	5,2	5,1	-26 %
Region Nordjylland	24,3	20,9	5,3	6,0	7,5	-69 %
Region Midtjylland	5,4	12,1	5,4	5,6	5,8	7 %
Region Sydjylland	5,5	4,8	4,5	4,5	5,2	-5 %
Region Hovedstaden	4,2	4,0	4,2	5,3	4,3	2 %
Region Sjælland	4,3	4,1	5,1	4,8	3,8	-12 %

Omsætningsgrænsen

Psykologerne er også blevet spurgt til, om de havde nået den omsætningsgrænse på 277.000 kr. der blev indført pr. 1. maj 2013 på afregninger for behandling af angst og depressionsklienter.

Ud af de 377 psykologer, der svarede på spørgsmålet i denne del af undersøgelsen, har 11 psykologer nået grænsen, dette til 3 procent af psykologerne er og fuldstændigt tilsvarende antallet på samme tidspunkt i 2014-. I november 2014 var det 10,5 procent af psykologerne der havde nået omsætningsgrænsen til 10,5 procent af psykologerne i undersøgelse, der havde nået omsætningsgrænsen. Hvilket skyldes at dette var langt senere på året. n.

De psykologer der har nået omsætningsgrænsen må ikke behandle flere klienter med angst og depression, men skal i stedet henvise disse klienter til andre kolleger med ydernummer.

Såfremt andelen af psykologer der har nået omsætningsgrænsen udvikler sig lige som den gjorde sidste år, og der samtidig er ventetider på omkring to og en halv måned måneder i gennemsnit,

vil der senere på året være klienter, der oplever at det er meget svært at finde en psykolog, som kan tage dem i behandling inden for en fornuftig tidsramme.

Tabel 7: Omsætningsgrænsen

	Psyko- ger der har nået omsæt- nings- grænsen, juni 2014	Andel i forhold til psykologer i undersø- gelsen, i procent, juni 2014	Psykologer der har nået om- sætnings- grænsen, nov. 2014	Andel i forhold til psykologer i undersø- gelsen, i procent, nov. 2014	Psykologer der har nået om- sætnings- grænsen, maj 2015	Andel i forhold til psykologer i undersø- gelsen, i procent, maj 2015	Udvikling fra juni 2014 til maj 2015
Landsplan	11	2,7 %	34	10,5 %	11	3,0 %	0 %
Region Nordjyl- land	1	2,0 %	2	9,5 %	1	3,0 %	0 %
Region Midtjyl- land	2	2,2 %	7	8,6 %	1	1,1 %	-50 %
Region Syddan- mark	3	3,2 %	9	11,8 %	3	3,5 %	0 %
Region Hovedsta- den	5	4,6 %	14	15,4 %	5	4,5 %	0 %
Region Sjælland	0	0 %	2	3,7 %	1	2,0 %	-

Andelen af psykologer, som har nået omsætningsgrænsen er alt andet lige betydeligt højere i Region Hovedstaden end i de andre regioner, mens ventetiden her kun ligger lidt over landsgennemsnittet. I Region Sjælland er andelen af psykologer der har ramt omsætningsgrænsen lavest, hvilket kombineret med en lavere ventetid (7,5 uger) betyder at borgere alt andet lige bør have lettere ved at finde en psykolog, der kan tage dem i behandling her.

Billedet i de store byer

Ser man på de store byer ligger psykologerne alle over det gennemsnitlige antal ugers ventetid på begge typer af henvisningskategorier. Der er mindre udsving i ventetiderne mellem målingerne, men der er ikke nogen af udsvingene som kan siges at være markante i den ene eller den anden retning.

Tabel 8 De fem største byer, konsultationer, ventetider og venteliste, juni 2014

	Gennemsnit Konsultationer pr. uge 10-11	Gennemsnit Konsultationer pr. uge 1-9	Ugers ventetid kategori 10-11	Ugers ventetid Kategori 1-9	Gennemsnit klienter på venteliste
Hovedstaden*	10,0	8,3	10,9	6,4	4,7
Aarhus	10,1	5,9	11,9	8,5	5,6
Odense	7,6	7,2	9,8	5,7	4,4
Aalborg	10,2	6,8	10,2	8,0	6,1
Esbjerg	10,5	9,8	9,3	4,8	6,5

* Frederiksberg og Københavns kommuner

Tabel 9 De fem største byer, konsultationer, ventetider og venteliste, nov 2014

	Gennemsnit Konsultationer pr. uge 10-11	Gennemsnit Konsultationer pr. uge 1-9	Ugers ventetid kategori 10-11	Ugers ventetid Kategori 1-9	Gennemsnit klienter på venteliste
Hovedstaden*	9,1	8,2	10,5	7,3	6,7
Aarhus	8,0	6,4	12	9,4	6,9
Odense	9,6	6,3	8,3	6,8	4,9
Aalborg	10,5	7,8	11	9,9	6,9
Esbjerg	13,2	6,6	4,8	4	6,8

* Frederiksberg og Københavns kommuner

Tabel 10 De fem største byer, konsultationer, ventetider og venteliste, maj 2015

	Gennemsnit Konsultationer pr. uge 10-11	Gennemsnit Konsultationer pr. uge 1-9	Ugers ventetid kategori 10-11	Ugers ventetid Kategori 1-9	Gennemsnit klienter på venteliste
Hovedstaden*	9,8	7,2	11,6	7,7	4,6
Aarhus	10,6	6	13,9	10,9	5,3
Odense	9,2	7,2	13,9	10,9	6,6
Aalborg	12,2	7,1	13,8	12,0	10,6
Esbjerg	9,5	8,3	7,2	3,5	3,5

* Frederiksberg og Københavns kommuner

I forhold til omsætningsgrænsen udgør psykologerne i de 5 største byer udgør de ca halvdelen af dem, som har ramt omsætningsgrænsen, 5 ud af 11 psykologer samlet set.

I juni 2014 var der 6 ud af de 11 psykologer der havde nået omsætningsgrænsen der havde klinik i en af de større byer.

Tabel 11 De fem største byer, Omsætningsgrænse

	Psykologer der har nået omsætningsgrænsen, juni 2014	Psykologer der har nået omsætningsgrænsen, nov 2014	Psykologer der har nået omsætningsgrænsen maj 2015
Hovedstaden	3	10	4
Aarhus	1	0	1
Odense	1	4	0
Aalborg	1	0	0
Esbjerg	0	0	0

* Frederiksberg og Københavns kommuner

Svarprocent

Undersøgelsen er sendt til de 812 psykologer med ydernummer, der er medlemmer af Dansk Psykolog Forening. Undersøgelsen er foregået via elektronisk udsendt spørgeskema.

377 psykologer har besvaret undersøgelsen, heraf har 15 besvaret dele af undersøgelsen. Den samlede svarprocent på denne undersøgelse er derfor 45 procent.

ⁱ Henvisningskategorierne er

1. røveri-, volds- og voldtægtsofre.
2. trafik- og ulykkesofre.
3. pårørende til alvorligt psykisk syge personer.
4. personer ramt af alvorligt invaliderende sygdom.
5. pårørende til personer ramt af en alvorligt invaliderende sygdom.
6. pårørende ved dødsfald.
7. personer, der har forsøgt selvmord.
8. kvinder, der, som følge af misdannelser eller lignende ved barnet, får foretaget provokeret abort efter 12. graviditetsuge.
9. personer, der inden det fyldte 18. år har været udsat for incest eller andre seksuelle overgreb.
10. personer med let til moderat depression fra 18 år.
11. personer med let til moderat angstlidelse, herunder let til moderat OCD mellem 18 og 38 år.